

خطباتِ سود

(خطباتِ جمعہ)

۱۹۲۶ء

فرمودہ

سیدنا حضرت میرزا بشیر الدین محمود احمد المصلح الموعودؒ

جلد

زیر اہتمام

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
نَحْمَدُكَ وَنُصَلِّيْ عَلَى رَسُوْلِكَ الْكَرِیْمِ

پیش لفظ

اللہ تعالیٰ کے فضل و احسان سے فضل عمر فاؤنڈیشن کو حضرت مصلح موعود کے خطبات جمعہ کی دسویں جلد احباب جماعت کی خدمت میں پیش کرنے کی سعادت نصیب ہو رہی ہے۔ الحمد للہ علی ذالک۔ اس جلد میں ۱۹۲۶ء کے ۳۶ خطبات جمعہ شامل ہیں۔

حضرت فضل عمر سلطان البیان کے خطبات علوم و معارف کا انمول خزانہ ہیں اور پشیمانی کے اہامی الفاظ ”وہ علوم ظاہری و باطنی سے پُر کیا جائے گا“ پر شاہد ناطق ہیں۔ حضرت مصلح موعود کا دورِ خلافت جو کم و بیش ۵۲ سال پر محیط ہے۔ ایک تاریخ ساز دور تھا۔ اس نہایت کامیاب طویل دور میں حضور کے خطبات نے جماعت کی علمی و روحانی ترقی اور تعلیم و تربیت میں نہایت اہم کردار ادا کیا۔ ہمارا یہ روحانی و علمی ورثہ سلسلہ کے لٹریچر میں بکھرا پڑا تھا۔ اور جماعت کے دوستوں کو اس سے استفادہ کرنا مشکل تھا۔ فضل عمر فاؤنڈیشن اس جماعتی ضرورت کو پورا کرنے کے لئے ان خطبات کو کتابی شکل میں شائع کر رہی ہے۔

اللہ تعالیٰ ہمیں ان خطبات سے پورے طور پر استفادہ کرنے اور جماعتی ذمہ داریوں کو احسن رنگ میں ادا کرنے کی توفیق عطا فرمائے۔ آمین

فہرست مضامین خطبات محمود

خطبات جمعہ ۱۹۲۶ء
جلد نمبر ۱۰

صفحہ نمبر	موضوع خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۱	نئے سال کے لئے چار باتیں	یکم جنوری	۱
۷	ایک مبشر رویاء اور جماعت احمدیہ کی ذمہ داریاں	۸ جنوری	۲
۱۷	کارکنان سلسلہ کے لئے چند ضروری باتیں	۱۵ جنوری	۳
۳۷	صراط مستقیم کا کیا مطلب ہے ؟	۲۲ جنوری	۴
۴۵	حضرت مسیح موعود کی بعثت کا خاص مقصد	۲۹ جنوری	۵
۵۲	انبیاء کی جماعت میں مختلف استعداد کے لوگ	۵ فروری	۶
۶۳	انعام حاصل کرنے کی نسبت انعام قائم رکھنا مشکل ہے	۱۲ فروری	۷
۶۹	انسانی خصائل ثلاثہ کا بر محل استعمال	۲۶ فروری	۸
۸۱	حقیقی عبادت	۵ مارچ	۹
۸۹	غیر مبایعین کا نامناسب رویہ	۱۲ مارچ	۱۰
۱۰۱	رمضان المبارک میں خاص برکات کے حصول کا موقعہ	۱۹ مارچ	۱۱
۱۱۵	رمضان المبارک سے استفادہ	۲۶ مارچ	۱۲
۱۲۱	رمضان المبارک کی برکات	۲ اپریل	۱۳
۱۲۸	لیلۃ القدر کی تلاش	۹ اپریل	۱۴
۱۳۳	قومی ترقی اور عروج کے زرین اصول	۱۶ اپریل	۱۵

صفحہ نمبر	موضوع خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۱۴۴	باہم عفو اور درگزر سے کام لیں	۲۳ اپریل	۱۶
۱۵۰	ترقی کے لئے ضروری چیزیں	۳۰ اپریل	۱۷
۱۶۲	چندہ خاص کی تحریک	۷ مئی	۱۸
۱۷۰	وصیت کی اصل غرض اور ضرورت	۱۴ مئی	۱۹
۱۸۰	ایمان بہتر اخلاق سے ظاہر کرو	۲۱ مئی	۲۰
۱۹۱	وبا کے دنوں میں پوری پوری احتیاط کریں	۴ جون	۲۱
۱۹۸	قوموں کے تنزل کے اسباب	۲۵ جون	۲۲
۲۱۳	چند ضروری باتیں	۲۳ جولائی	۲۳
۲۲۹	حمد کے لفظ میں تین سبق	۳ ستمبر	۲۴
۲۳۲	تعمیر احمدیہ بیتہ الذکر لندن اور بہاری ذمہ داری	یکم اکتوبر	۲۵
۲۳۶	اصلاح و ارشاد کا کام بند نہیں ہونا چاہیے	۱۵ اکتوبر	۲۶
۲۴۲	حضرت مسیح موعود کا ایک زبردست نشانہ	۲۲ اکتوبر	۲۷
۲۵۴	احمدیہ جماعت کے قدر و قیمت	۲۹ اکتوبر	۲۸
۲۷۰	دنیا میں ہم جنتی بن جائیں	۵ نومبر	۲۹
۲۷۳	لوگوں کے دلوں کو جذبہ و نرمی سے فتح کریں	۱۹ نومبر	۳۰
۲۷۹	احمدیہ بیتہ الذکر لندن سے فائدہ اٹھانے کا زریعہ موقعہ	۲۶ نومبر	۳۱
۲۸۶	جلسہ سالانہ کے لئے مکانات اور خدمات پیش کریں	۳ دسمبر	۳۲
۲۹۳	روحانی علوم اپنے اندر جذبہ کے دنیا میں پھیلائیں	۱۰ دسمبر	۳۳
۲۹۷	دعا مذہب کے روح ہے	۱۷ دسمبر	۳۴
۳۰۳	خدائے انعام کے قدر قربانیوں سے ہوتی ہے	۲۴ دسمبر	۳۵
۳۰۹	طریقہ مبارک اور اس کے شراائط	۳۱ دسمبر	۳۶

اشارية

١٨٨ ، ١٨٦ ، ١٨٧ ، ١٨٥ ، ١٨٢ ، ١٨١ ، ١٨٠

٢٠٢ ، ٢٠١ ، ٢٠٠ ، ١٩٩ ، ١٩٨ ، ١٩٧ ، ١٩٥ ، ١٩٢ ، ١٨٩

٢١٢ ، ٢١١ ، ٢١٠ ، ٢٠٨ ، ٢٠٦ ، ٢٠٥ ، ٢٠٢ ، ٢٠٣

٢٢٤ ، ٢٢٥ ، ٢٢٢ ، ٢٢٠ ، ٢١٩ ، ٢١٦ ، ٢١٤ ، ٢١٣

٢٢٠ ، ٢٢٩ ، ٢٢٨ ، ٢٢٥ ، ٢٢٣ ، ٢٢٢ ، ٢٢١ ، ٢٢٠

٢٢٨ ، ٢٢٦ ، ٢٢٤ ، ٢٢٥ ، ٢٢٢ ، ٢٢٣ ، ٢٢٢ ، ٢٢١

٢٥٩ ، ٢٥٨ ، ٢٥٦ ، ٢٥٤ ، ٢٥٢ ، ٢٥١ ، ٢٥٠ ، ٢٢٩

٢٦٩ ، ٢٦٦ ، ٢٦٤ ، ٢٦٥ ، ٢٦٣ ، ٢٦٢ ، ٢٦١ ، ٢٦٠

٢٨٢ ، ٢٨١ ، ٢٨٠ ، ٢٨٦ ، ٢٨٥ ، ٢٨٢ ، ٢٨١ ، ٢٨٠

٢٩٢ ، ٢٩١ ، ٢٩٠ ، ٢٨٩ ، ٢٨٨ ، ٢٨٦ ، ٢٨٤ ، ٢٨٥

٣٠١ ، ٣٠٠ ، ٢٩٩ ، ٢٩٨ ، ٢٩٦ ، ٢٩٥ ، ٢٩٢ ، ٢٩٣

٣٠٩ ، ٣٠٨ ، ٣٠٦ ، ٣٠٤ ، ٣٠٥ ، ٣٠٢ ، ٣٠٣ ، ٣٠٢

- ٣١٠

ابراهيم - ٣٠ ، ٢١

الوحي - ١٥٢ ، ١٥١ ، ١١٠ ، ١٠٥ ، ٨٧ ، ٢٥ ، ٢٣ ، ٢٣

- ٢٩٩

الوحى - ٢٩٩ ، ١٥٢ ، ٤٧

الوسفيان - ٤٦ ، ٤٣

و

آدم - ٣٨ ، ٤١

آرمينيا - ٢٤٣

آسرتيليا - ١٣٧

آمنزيكيم - ٢١٢

الله - ١٢ ، ١١ ، ١٠ ، ٩ ، ٦ ، ٤ ، ٥ ، ٢ ، ٣ ، ٢ ، ١

٢٥ ، ٢٢ ، ٢٣ ، ٢٢ ، ٢١ ، ٢٠ ، ١٥ ، ١٣ ، ١٣

٢٧ ، ٢٥ ، ٢٢ ، ٢٣ ، ٢٢ ، ٢٩ ، ٢٧ ، ٢٢ ، ٢٢ ، ٢٩

٤٩ ، ٤٦ ، ٤٤ ، ٤٥ ، ٤٣ ، ٤٢ ، ٤١ ، ٥١ ، ٥٠ ، ٢٨

٨٢ ، ٨٣ ، ٨٢ ، ٨١ ، ٨٠ ، ٦٩ ، ٦٥ ، ٦٢ ، ٦١ ، ٦٠

١٠٢ ، ١٠١ ، ١٠٠ ، ٩٧ ، ٩٥ ، ٩١ ، ٨٨ ، ٨٦ ، ٨٤ ، ٨٥

١١٠ ، ١٠٩ ، ١٠٨ ، ١٠٦ ، ١٠٤ ، ١٠٥ ، ١٠٣ ، ١٠٢

١١٩ ، ١١٨ ، ١١٦ ، ١١٤ ، ١١٥ ، ١١٢ ، ١١٣ ، ١١٢ ، ١١١

١٢٨ ، ١٢٦ ، ١٢٤ ، ١٢٥ ، ١٢٣ ، ١٢٣ ، ١٢٢ ، ١٢١ ، ١٢٠

١٢٢ ، ١٢٣ ، ١٢٩ ، ١٢٨ ، ١٢٢ ، ١٢٣ ، ١٢١ ، ١٢٠ ، ١٢٩

١٥٩ ، ١٥٨ ، ١٥٦ ، ١٥٥ ، ١٥٣ ، ١٥٢ ، ١٤٩ ، ١٤٨ ، ١٤٦

١٤١ ، ١٤٠ ، ١٣٩ ، ١٣٨ ، ١٣٦ ، ١٣٧ ، ١٣٥ ، ١٣١ ، ١٣٠

١٤٩ ، ١٤٨ ، ١٤٦ ، ١٤٧ ، ١٤٥ ، ١٤٣ ، ١٤٢ ، ١٤٢

امریکہ - ۲۶۶، ۱۶۲، ۱۳۶، ۱۳۶، ۲۲ -	اٹلی - ۲۴۱ -
امیر حمزہ - ۱۳۳ -	اٹلی - ۲۴۸ -
امیر فیصل - ۲۸۴، ۲۸۲، ۲۸۱ -	اُحد (جنگ) - ۲۱۳، ۲۵ -
انبالہ - ۲۴۱ -	احمدیت - ۱۸۷، ۱۷۹، ۱۵۹، ۱۵۷، ۱۱۳، ۲۰، ۲ -
انجیل - ۹۵، ۵ -	۲۴۵، ۲۴۱، ۲۵۰ -
انصار (مدینہ) - ۶۷، ۶۶، ۶۵، ۶۴ -	اسلام - ۳۱، ۳۰، ۲۷، ۲۶، ۱۵، ۱۴، ۱۱، ۱۰، ۹ -
انگلستان / برطانیہ / ولایت - ۱۳۸، ۱۳۷، ۹۹، ۹۵، ۵۷ -	۱۰۴، ۹۲، ۸۲، ۷۷، ۷۶، ۷۴، ۷۳، ۵۰، ۳۷ -
۲۸۳، ۲۸۲، ۲۸۰ - ۲۴۴، ۲۴۷، ۲۴۳، ۲۱۱، ۱۵۶ -	۱۳۲، ۱۲۹، ۱۲۰، ۱۱۳، ۱۱۲، ۱۱۱، ۱۱۰، ۱ -
انگلش بین (اختیار) - ۲۶۳ -	۱۵۶، ۱۵۵، ۱۵۴، ۱۴۹، ۱۴۸، ۱۴۶، ۱۴۳، ۱۳۳ -
ایران - ۲۴۹ -	۱۶۹، ۱۶۵، ۱۶۲، ۱۶۱، ۱۶۸، ۱۶۶، ۱۶۳، ۱۵۷ -
ایشیا - ۲۷۳، ۱۳۶ -	۲۲۳، ۲۲۵، ۲۲۴، ۲۲۳، ۲۱۸، ۲۰۲، ۱۹۳، ۱۸۹ -
ب	۲۷۲، ۲۶۷، ۲۶۳، ۲۵۹، ۲۵۸، ۲۵۷، ۲۵۵ -
بائبل - ۹۵ -	۳۰۹، ۲۹۶، ۲۸۴، ۲۸۳، ۲۸۲، ۲۷۸، ۲۷۵ -
بخاری (صحیح) - ۲۷۸، ۱۶۹، ۱۶۱، ۱۲۰، ۱۱۳، ۸۰، ۶۸، ۳۶ -	۳۱۱ -
۲۹۶، ۲۹۲، ۲۶۹ -	افریقہ - ۱۳۶ -
بدر (جنگ) - ۶۶ -	افغانستان - ۲۲۹ -
بردوان (مہاراجہ) - ۲۶۸ -	الفصل - ۸۸، ۸۰، ۷۸، ۶۲، ۵۱، ۴۴، ۳۶، ۱۶، ۶ -
برسمن ٹریہ - ۱۱۳ -	۱۶۱، ۱۴۹، ۱۳۳، ۱۳۲، ۱۲۷، ۱۲۰، ۱۱۳، ۱۰۰ -
برلن - ۲۶۵، ۲۶۳ -	۲۳۵، ۲۳۱، ۲۲۸، ۲۱۲، ۱۹۷، ۱۹۰، ۱۶۹، ۱۶۹ -
بمبئی - ۶۱ -	۲۹۶، ۲۹۲، ۲۸۵، ۲۷۸، ۲۷۲، ۲۶۹، ۲۵۳، ۲۴۱ -
بنگال - ۲۰۲، ۱۱۳ -	۳۰۲، ۳۰۸، ۳۰۲ -
بنو عباس - ۱۳۳ -	الوصیت (کتاب) - ۱۷۰ -
بھنڈال (گاؤں) - ۱۱۳ -	اُمتِ محمدیہ - ۲۷ -
بھوپال - ۲۵۷، ۲۵۷ -	امتِ الرحمن - ۲۴۱ -
	امر قسمر - ۲۲۶، ۱۲۵، ۷ -

جاوا - ۱۳۶
 جبریل - ۱۰۱، ۲۲۲
 جدہ - ۲۸۰
 جرمنی - ۲۸، ۲۶۸
 جلسہ سالانہ - ۱۰۱، ۱۰۹، ۱۱۳، ۱۲۱، ۲۵۲، ۲۵۱، ۲۵۰، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲
 - ۲۹۱، ۲۸۹، ۲۸۸، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۵۳
 جماعت احمدیہ / سلسلہ احمدیہ - ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹
 ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰، ۵۱
 ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰
 ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵
 ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲، ۲۹۳، ۲۹۴، ۲۹۵، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۰۰
 - ۳۰۹، ۳۱۰
 جنت - ۱۵، ۱۹، ۲۹، ۱۰۲، ۱۱۴، ۱۱۳، ۱۳۰، ۱۳۲، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۵، ۱۴۶
 - ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹
 جھنگ - ۱۱۳
 جہنم / دوزخ - ۱۵، ۱۳۸
 جوئیے (گاؤں) - ۱۱۳
 ج
 چوہدری محمد ظفر اللہ خاں - ۱۵۸

پ

پاجیاں (گاؤں) - ۱۱۳
 پادری زومیر - ۲۱۳
 پروفیسر عطاء الرحمن - ۲۸۵
 پروفیسر محمد بجاگپوری - ۱۹۷
 پشاور - ۲۷۴
 پنجاب - ۲، ۱۴۳، ۱۹۵، ۲۸۰
 پنڈی چری (گاؤں) - ۱۹۷
 پنڈی گھیب - ۲۳۱
 پھلوان - ۱۹۷
 پیارا (نام) - ۶۱
 پیغام صلح (اخبار) - ۹۸

ت

تاج محل - ۳۳
 تاریخ الخلفاء - ۳۴، ۱۱۳
 تذکرہ - ۱۴، ۲۵۳
 ترکی - ۲۶۳
 ترکستان - ۲۶۹
 تورات - ۱۷۰، ۲۵۲
 تیمور - ۲۶۱

ط

ٹائمز (اخبار) - ۲۵۲

ج

جاپان - ۱۳۶
 جالندھر چھاؤنی - ۲۳۱

چوہدری نعمت خاں - ۲۰۲
چین - ۲۴۵، ۲۶۸

ح

حافظ حامد علی - ۲۴۷
حقوق - ۲۲۳
حزقیل - ۲۲۴
حسین رضی - ۲۶
حوض کوثر - ۶۷
حیدرآباد (دکن) - ۶۱، ۲۶۳

خ

خانہ کعبہ - ۲۶۰
خدیجہ رضی - ۲۸۹
خلیفہ اول - ۹۳، ۹۸، ۱۳۸، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۸۳، ۲۲۵
- ۲۵۶

خواجہ کمال الدین - ۹۲

د

دانیال - ۲۴۴
در بھنگہ - ۲۰۵
دمشق - ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۹
دہلی - ۲۰۵، ۷
دیپنڈر پٹت - ۹۵
دین محمد - ۲۴

ڈ

ڈاکٹر نشارت احمد - ۹۳
ڈاکٹر محبت اللہ خاں - ۱۹۲

ڈاکٹر یعقوب بیگ - ۹۳
ڈیہوڑی - ۹۳، ۱۹۴، ۲۲۹، ۲۳۲، ۲۵۷

ر

راولپنڈی - ۲۴۱
رحمت اللہ سنوری - ۶۱
رسول کریم - ۱۳، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۹
۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲، ۲۹۳، ۲۹۴، ۲۹۵، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱، ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۳

روم - ۲۹

ریویو آف ریلیجنز (رسالہ) - ۲۸۳

ز

زین الدین - ۶۱، ۶۲

س

سائبیریا - ۲۷۳
سپین - ۱۳۸
ستیا پرکاش - ۵

سید محمد امین - ۶۱ -
 سید حاکم شاہ - ۳۰۲ -
 سید عبدالقادر جیلانی - ۸۳ -
 سید محمد سرور شاہ - ۲۵۳ ، ۲۲۳ -
 سیرت ابن ہشام - ۲۵۳ ، ۱۲۶ ، ۳۶ -
 سیرت الہدی - ۲۵۳ -

سیلون - ۱۵۶ -

ش

شاہ جہان - ۳۳ -
 شاہ جہانپور - ۶۱ -
 شیبہ - ۱۵۲ -
 شیخ رحمت اللہ - ۹۳ ، ۶۳ ، ۶۱ -
 شیخ عبدالرحمن مصری - ۱۷۶ -
 شیطان - ۲۳۰ ، ۱۶۰ ، ۵۹ ، ۵۲ ، ۴۹ ، ۳۸ -
 ۲۶۹ ، ۲۶۸ ، ۲۶۵ -

ص

صحابہ - ۱۴۳ ، ۱۳۶ ، ۱۲۳ ، ۹۷ ، ۹۶ ، ۷۳ ، ۶۵ -
 ۳۰۳ ، ۲۶۱ ، ۲۵۸ ، ۲۴۱ -

صفدر خمال - ۱۹۷ -

ط

طاعون - ۱۹۶ ، ۱۹۵ ، ۱۹۳ ، ۱۹۲ ، ۱۹۱ ، ۱۵۹ -
 طائف - ۶۳ -
 طبقات ابن سعد - ۲۷۸ ، ۱۶۹ -

ع

عائشہ - ۹۶ -

سریگور - ۲۲۹ ، ۲۲۸ -

سر عبدالرحیم - ۳۱ -

سلطان صلاح الدین ایوبی - ۲۶۱ -

سلطان عبدالحمید - ۲۶۳ -

سماٹرا - ۱۳۶ -

سورہ فاتحہ - ۶۷ ، ۶۴ ، ۵۲ ، ۴۵ ، ۳۷ ، ۱۷ ، ۱۶ ، ۱۱ ، ۱۰ ، ۸ ، ۷ ، ۶ ، ۵ ، ۴ ، ۳ ، ۲ ، ۱ -

۱۴۴ ، ۱۳۳ ، ۱۲۳ ، ۱۲۱ ، ۱۱۵ ، ۱۱۰ ، ۱۰۸ ، ۸۹ ، ۸۱ ، ۷۹ -

۲۲۹ ، ۲۱۳ ، ۱۹۸ ، ۱۹۱ ، ۱۸۰ ، ۱۷۰ ، ۱۶۴ ، ۱۵۰ -

۲۸۶ ، ۲۷۹ ، ۲۷۳ ، ۲۶۰ ، ۲۵۳ ، ۲۴۲ ، ۲۳۶ ، ۲۳۲ -

۳۰۳ ، ۳۰۲ ، ۲۹۷ ، ۲۹۳ ، ۲۹۰ -

سورۃ بقرہ - ۳۰۰ ، ۲۵۹ ، ۱۷۸ ، ۱۷۰ ، ۱۲۰ ، ۱۱۹ ، ۱۱۶ -

سورۃ اعراف - ۱۵۲ -

سورۃ انفال - ۲۱۶ -

سورۃ یونس - ۲۲۹ -

سورۃ بنی اسرائیل - ۲۱۳ ، ۱۹۷ -

سورۃ طہ - ۴۱ -

سورۃ الفرقان - ۲۲۷ -

سورۃ الشعراء - ۲۶ -

سورۃ العنکبوت - ۱۳۸ -

سورۃ احزاب - ۹۶ -

سورۃ الفتح - ۶۰ -

سورۃ ذاریات - ۱۶۱ -

سورۃ الرحمن - ۲۷۲ -

سورۃ الاعلیٰ - ۲۳۲ -

سیالکوٹ - ۳۰۵ ، ۳۱ ، ۴۳ -

ف

- فتح الباری - ۲۲۸ -
فرشتے / ملائکہ - ۵۰، ۵۲، ۲۲۲ -
فورین کریمین کالج (لاہور) - ۱۵۶ -

ق

- قادیان - ۱۹، ۳۱، ۶۷، ۱۱۳، ۱۵۴، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵
۲۱۲، ۲۱۰، ۱۹۷، ۱۹۶، ۱۹۴، ۱۹۱، ۱۶۹، ۱۶۵
۲۶۶، ۲۵۲، ۲۵۱، ۲۲۸، ۲۲۷، ۲۲۶، ۲۱۲
- ۲۹۲، ۲۹۱، ۲۹۰، ۲۸۹، ۲۶۸ -
قاضی امیر حسین - ۹۳ -
قاضی غلام حسین - ۱۱۳ -
قاضی فضل الہی قریشی - ۱۹۷ -

- قرآن کریم - ۱۲، ۲۹، ۳۸، ۳۹، ۵۰، ۵۹، ۷۳، ۷۵
۸۱، ۱۰۱، ۱۱۰، ۱۲۰، ۱۳۸، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۵۲
۱۵۴، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰
۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹
۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰
۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵

- ۳۰۶

قیصر - ۲۱۶

ک

- کربلا - ۲۶، ۲۷ -
کسری - ۲۱۶ -
کلکتہ - ۲۶۳ -

گ

- گاندھی - ۹۲، ۱۱۲، ۱۱۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵ -

عبدالحئی میاں - ۹۳ -

عبدالرحمن بن عوفؓ - ۶۶ -

عبدالرحیم آف ڈلیہ - ۱۹۷ -

عبداللہ بن ابی بن سلول - ۵۶، ۵۵، ۸۵، ۸۶، ۱۵۷ -

- ۲۲۸

عبدالقدیر - ۲۴۱ -

عبدالطلب - ۲۴۱ -

عقبہ - ۱۵۲ -

عثمانؓ - ۲۹، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۷۲ -

عدن - ۳۳ -

عرب - ۱۴۳، ۱۸۲، ۲۴۱ -

- ۲۴۳

علیؓ - ۶۳، ۱۵۱، ۱۵۲ -

علی گڑھ - ۳۱ -

عمدۃ القاری - ۶۸ -

عمرؓ - ۲۴، ۶۳، ۸۶، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۲۵۷ -

عمر بن العاصؓ - ۸۵ -

عیسیٰ مسیحؑ - ۲۱، ۴۰، ۵۸، ۸۵، ۸۶، ۹۳، ۱۲۵ -

۱۴۲، ۱۵۱، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۲۰۲، ۲۰۳ -

۲۱۳، ۲۵۶، ۲۶۶، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۸۲، ۲۹۵ -

- ۲۱۲، ۲۹۹

عینو والی (گاؤں) - ۳۰۹ -

غ

غلام رسول - ۳۰۹ -

غیاث الدین احمد - ۳۰۲ -

گورداسپور - ۲۱۱

ل

لاہور - ۲۰۶، ۱۶۱، ۱۵۸، ۱۵۶، ۱۵۵، ۹۳، ۷۰، ۵۰

۲۹۹، ۲۶۴، ۲۴۶

لندن - ۲۶۸، ۲۶۷، ۲۶۴، ۲۳۲

م

ماسٹر فقیر اللہ - ۲۱۲

ماسٹر محمد دین - ۲۲۳

متی - ۳۶

مجلس مشاورت - ۱۷۵

محمد امیر - ۲۸۵

محمد شفیع مولوی - ۳۰۹

محمد صغیر - ۱۹۷

محمد عبداللہ - ۱۱۴

مدو خاں - ۲۱۲

مدینہ - ۶۴

مرزا غلام قادر - ۲۴۷

مریم - ۱۲۵، ۸۷

مسجد برلن - ۲۶۶

مسجد لندن - ۲۶۹، ۲۶۷، ۲۶۴، ۲۳۲

مسجد مبارک (قادیان) - ۸۴

مسلم (صحیح) - ۲۶۹، ۱۷۹، ۸۸

مسلم لیگ - ۳۱

مسلم ورلڈ (رسالہ) - ۲۱۳

سیح موعود / مرزا صاحب - ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵

۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴

۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱

۱۱۴، ۱۰۹، ۱۰۸، ۱۰۰، ۹۸، ۹۷، ۹۶، ۸۶، ۷۷، ۷۸

۱۵۷، ۱۵۶، ۱۵۵، ۱۵۴، ۱۵۳، ۱۵۲، ۱۴۸، ۱۴۲

۱۶۴، ۱۶۳، ۱۶۱، ۱۶۰، ۱۶۷، ۱۶۶، ۱۶۱، ۱۶۰، ۱۵۹

۱۸۸، ۱۸۷، ۱۸۶، ۱۸۵، ۱۷۸، ۱۷۷، ۱۷۶، ۱۷۵

۲۰۲، ۲۰۱، ۲۰۰، ۱۹۶، ۱۹۵، ۱۹۴، ۱۹۳، ۱۹۲

۲۱۷، ۲۱۶، ۲۱۵، ۲۱۴، ۲۱۳، ۲۱۲، ۲۰۹، ۲۰۸

۲۲۴، ۲۲۳، ۲۲۲، ۲۲۱، ۲۲۰، ۲۱۹، ۲۱۸

۲۶۲، ۲۵۹، ۲۵۷، ۲۵۰، ۲۴۹، ۲۴۷، ۲۴۶

۲۹۶، ۲۸۸، ۲۸۷، ۲۸۶، ۲۸۵، ۲۸۴، ۲۸۳، ۲۸۲

۳۱۳، ۳۱۲، ۳۰۷، ۳۰۵، ۲۹۹، ۲۹۷

مشکوٰۃ (المصابیح) - ۱۹۷، ۱۹۰

معاویہؓ - ۶۴

معین الدین ندوی - ۸۸

مفتی محمد صادق - ۲۴۹

مکہ - ۲۸۲، ۲۷۶، ۲۷۵، ۲۷۴، ۲۷۳، ۲۷۲، ۲۷۱

ملت اسلامیہ / محمدیہ - ۲۴

ملک غلام محمد آف عید پور - ۱۹۷

ملک غلام نبی - ۲۴۱

ملکانہ - ۳۱

ملک محسن خاں - ۲۴۱

ملکہ وکٹوریہ - ۱۲۵

منشی فرزند علی (خالصاحب) - ۱۰، ۸، ۷، ۶

منشی روٹ سے خاں - ۸۶

<p>میکاہ^۴ - ۲۲۳ -</p> <p>ن</p> <p>نپولین - ۳۲ -</p> <p>نجم النساء - ۶۱ -</p> <p>نظام الدین اولیاء - ۳۰۰ -</p> <p>۵</p> <p>لاحرہ - ۹ -</p> <p>ہندوستان - ۱۷۱، ۱۵۶، ۱۴۰، ۱۳۷، ۱۳۵، ۳۲، ۲ -</p> <p>۲۶۴، ۲۶۱، ۲۵۶، ۲۳۰، ۲۱۱ -</p> <p>ہوشیار پور - ۶۱ -</p> <p>ہیرا (نام) - ۱۳۳ -</p> <p>ی</p> <p>یرمیاہ^۴ - ۲۲۳ -</p> <p>یوپی - ۲۱۲ -</p> <p>یورپ - ۲۴۳، ۱۸۸، ۱۳۸، ۱۳۷، ۱۳۶، ۳۲، ۲۲ -</p> <p>۲۸۲، ۲۸۱، ۲۷۹ -</p>	<p>منگمیری (شہر) - ۱۱۴ -</p> <p>موسیٰ^۴ - ۱۵۳، ۵۸ -</p> <p>مولوی شیر علی - ۲۲۶، ۲۲۳، ۹۳، ۶۸ -</p> <p>مولوی عبدالکریم - ۶۲ -</p> <p>مولوی عبدالواحد - ۱۱۳ -</p> <p>مولوی محمد احسن - ۲۲۶، ۹۳ -</p> <p>مولوی محمد علی - ۹۶، ۹۵، ۹۴، ۹۳، ۶۲ -</p> <p>جہا جریں (سیرت صحابہ) - ۸۸ -</p> <p>میاں احمد دین زرگر - ۱۹۷ -</p> <p>میاں بشیر احمد (صاحبزادہ) - ۲۲۳ -</p> <p>میاں محمد جمیل - ۶۱ -</p> <p>میاں ونڈ - ۶۱ -</p> <p>میاں محمد شریف - ۱۹۷ -</p> <p>میر حامد شاہ - ۱۱۳ -</p> <p>میر محمد اسحاق - ۱۷۶ -</p> <p>میر محمد انجیل (ڈاکٹر) - ۲۰۵ -</p> <p>میر مہدی حسین - ۱۹۷ -</p>
---	--

کتابیات

البقرہ ، بنی اسرائیل ، الرحمن ۔	سُوْرۃ قرآنیہ	قرآن کریم
امام ابو عبد اللہ محمد بن اسمعیل البخاری	صحیح بخاری	احادیث نبویہ
ابو الحسن مسلم بن الحجاج القشیری نیشاپوری	صحیح مسلم	
ابو عیسیٰ محمد بن عیسیٰ الترمذی	جامع ترمذی	
محمد بن عبد اللہ الخطیب	مشکوٰۃ المصابیح	
بدر الدین ابو محمد محمود بن احمد الحلبي المعروف ببدر العینی	عمدۃ القاری	
شہاب الدین احمد بن علی بن محمد بن محمد بن حجر العسقلانی ۔	فتح الباری	
		تاریخ و سیر
حافظ جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر السیوطی ۔	تاریخ الخلفاء	
ابو محمد عبد الملک بن ہشام	سیرت ابن ہشام	
حضرت صاحبزادہ مرزا بشیر احمد ایم ۔ اے	سیرت الہدی	
ابو عبد اللہ محمد بن سعد	طبقات ابن سعد	
معین الدین ندوی	ہماجرین جلد دوم (سیر الصحابہ) مصنف	
		دیگر کتب ۔
		تذکرہ مجموعہ الہامات و کشف حضرت مسیح موعود علیہ السلام
		متی و انجیل ۔